

Handreiking renovatie en ombouw van kunstgrassportvelden

Opruimen van een kunstgrassportveld

Teun Wouters (TopGrass B.V.)
Bart van Pagée (KYBYS B.V.)

9 maart 2023, Vakbeurs Sportaccommodaties

Spreker

Teun Wouters

Directeur TopGrass B.V.

- **Bestuurslid BSNC**
- **Voorzitter BSNC-werkgroep Circulariteit**

NIEUW febr. 2023

Handreiking renovatie en ombouw
kunstgrassportvelden
Opruimen van een kunstgrassportveld

Publicatie 2017

Publicatie “Hoe ruim je een kunstgrasveld op?”

BSNC handreiking renovatie en ombouw - achtergrond

- Toename aantal renovaties
- Update publicatie “Hoe ruim je een kunstgrasveld op?” uit 2017
- Aansluiting op BSNC Handreiking zorgplicht

Heel specifiek en overzichtelijk voor onderwerp:
renovatie van kunstgrasvelden de wettelijke regels uitleggen
en overzicht en duidelijk creëren.

Het betreft een Handreiking.

BSNC handreiking renovatie en ombouw: doel

Handreiking om bewuste keuzes te maken rondom renovatie en ombouw kunstgrasvelden

Bijdrage vanuit de BSNC aan verduurzaming van de sector, wat moet er wettelijk en wat adviseert werkgroep BSNC.

BSNC handreiking renovatie en ombouw – proces

BSNC Werkgroep Circulariteit stelt het document op

- Deelnemers vanuit de BSNC-platforms (aannemers, leveranciers & producenten, gemeenten (VSG), kennisinstellingen/adviesbureaus)
- Rapporteur SGS INTRON
- Commentaar door BSNC-platforms, WG zorgplicht, Omgevingsdiensten, IL&T, RWS Afvalbeleid, VSG normen commissie sportaccommodaties

Stappen bij renovatie of ombouw

- Onderzoek milieuhygiënisch en materiaal technisch
- Ontwerp en bestek opstellen
- Verwijderen van de vrijgekomen materialen
- Afvoer naar een erkend verwerker of hergebruik

Wetgeving van toepassing - afvalstofwetgeving

- **Activiteitenbesluit, melding bij wijziging artikel 2.11**
- **Kaderrichtlijn afvalstoffen, Richtlijn 2008/98/EG**
- **Leidraad afvalstof of product, Min I&W, 2018**
- **Landelijk afvalbeheerplan LAP3, sectorplan 84**

Wetgeving van toepassing - bodembescherming

- **Wet bodembescherming, zorgplicht artikel 13**
- **Nederlandse Richtlijn Bodembescherming**
- **Wet milieubeheer – oppervlaktewater artikel 17**
- **Besluit bodemkwaliteit**

Gesprek met bevoegd gezag (gemeente of Omgevingsdienst)

- Voorgenomen bodemonderzoek (onderlagen en omgeving)
- Mat (recycling of hergebruik) (waar, wat, hoe)
- Tijdelijke opslag
- Welke vergunningen zijn vereist om het werk uit te voeren

Onderzoek milieuhygiënisch en sporttechnisch bij renovatie

- Kunstgrasmat: proces om te bepalen is deze geschiktheid voor voortgezet gebruik?
- Infill: type en toestand
- Foam/e-layer/shockpad: geschiktheid voor voortgezet gebruik
- Onderbouwlagen bij voortgezet gebruik: nulsituatie milieuhygiënisch, als bouwstof (sporttechnische laag) of als grond (bouwstof)

Onderzoek milieuhygiënisch en sporttechnisch onderlagen

	Laten liggen	Tijdelijk uitnemen	Andere toepassing	Afvoeren naar verwerker
Sporttechnische laag zonder rubber	Hf. 2.2, geen formele partijkeuring	Hf. 2.2, geen formele partijkeuring	Partijkeuring bouwstof samenstelling uitloging	Type en korrelgrootte
Sporttechnische laag met rubber	Hf. 2.2, geen formele partijkeuring	Hf. 2.2, geen formele partijkeuring	Partijkeuring bouwstof samenstelling uitloging, alleen onder kunstgrasveld	Type en korrelgrootte
Onderbouwzand	Hf. 2.2, geen formele partijkeuring	Hf. 2.2, geen formele partijkeuring	Partijkeuring samenstelling als grond	Type en korrelgrootte

- De resultaten van vooronderzoek (milieuhygiënisch en materiaaltechnisch) in het bestek
- De opdrachtgever legt in het bestek vast wat de verwerkingswijze is van de oude kunstgrasmat

Handreiking Uitvoering door aannemer

- Voert uit wat in het bestek/ PVE staat
- Bij afvoer naar erkende verwerker: oprollen en sealen in plastic folie.
- Maximaal enkele (4) weken in depot op locatie
- Transport : goed geseald of in dichte vrachtwagens
- Transportbegeleidingsbrieven
- Afleverbonnen van verwerker

Spreker

Bart van Pagée
directeur KYBYS B.V.

- Lid BSNC-werkgroep Circulariteit

Hergebruik of recycling

- opruimen of renoveren van een kunstgrasveld
- vrijkomende kunstgrasmat is een afvalstof conform Kaderrichtlijn afvalstoffen
- eigenaar vooraf keuze maken hergebruik of recycling

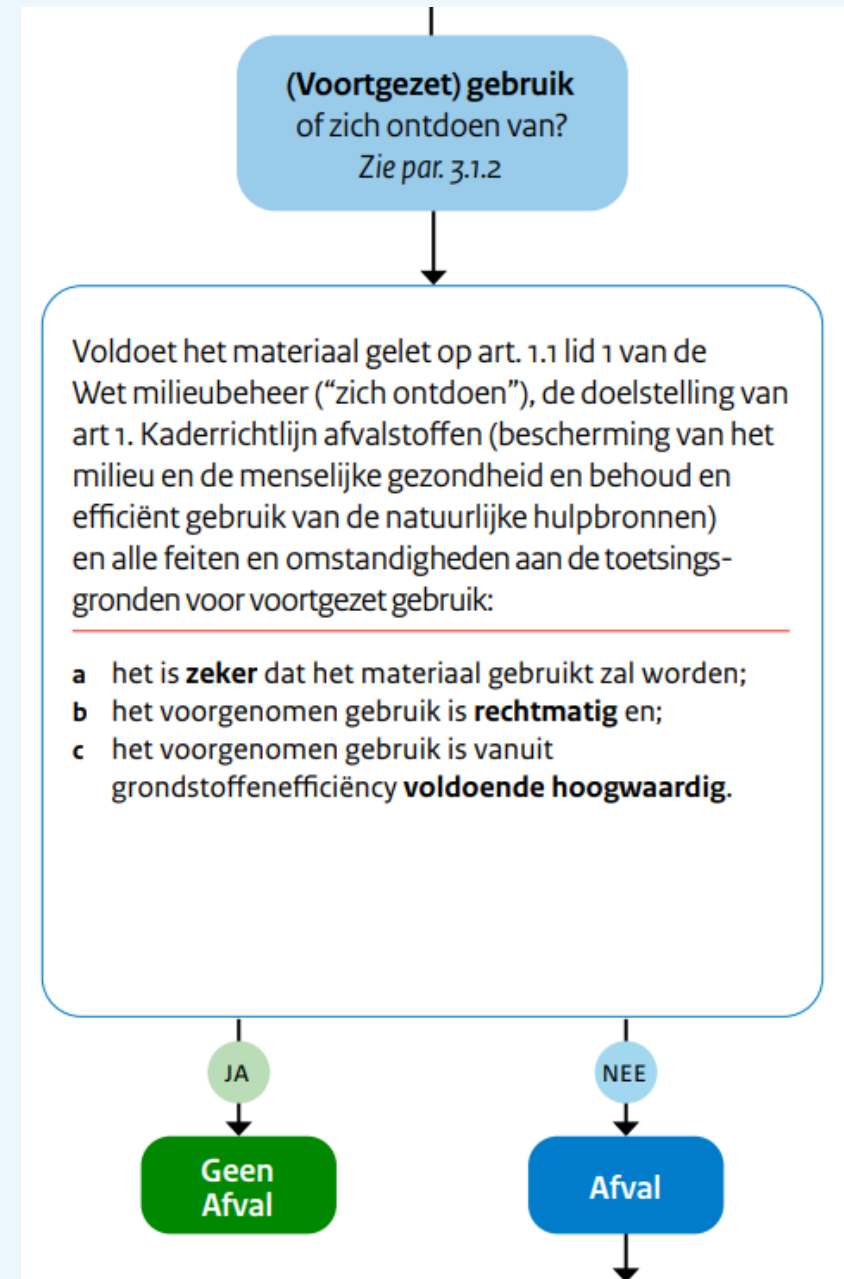
Hergebruik vs recycling

R-ladder (voorheen Ladder van Lansink)

LAP 3 – januari 2021

Deel schema 'Leidraad afvalstof of product'

Toetsingsgronden voor voortgezet gebruik

1. Het is zeker dat het materiaal gebruikt zal worden;
2. Het voorgenomen gebruik is rechtmatig en;
3. Het voorgenomen gebruik is vanuit grondstoffenefficiency voldoende hoogwaardig.

Zeker

1. Het is zeker dat het materiaal gebruikt zal worden.

Definitie volgens LAP 1.2 – januari 2021:

De toetsingsgrond ‘zeker gebruik’ houdt in dat de houder zal moeten aantonen dat het voorgenomen gebruik van een materiaal door hemzelf of een ander niet alleen ‘mogelijk’ is, maar dat het ook voldoende zeker is dat dit gebruik daadwerkelijk zal plaatsvinden en het materiaal daarvoor ook geschikt is.

De achterliggende reden voor de voorwaarde van ‘zeker gebruik’ is dat duidelijk moet zijn dat het materiaal voor de houder geen last is. Is het wel een last, dan bestaan er typisch aan afvalstoffen gerelateerde risico's, namelijk die van het onbeheerd achterlaten en van onverantwoord gebruik in een toepassing waarvoor het materiaal milieuhygiënisch of technisch gezien ongeschikt is. Dit kan schadelijke gevolgen hebben voor het milieu of de menselijke gezondheid en/of leiden tot verspilling van grondstoffen. Bij de beoordeling of al dan niet sprake is van een last speelt een grote rol in welke economische context materialen worden overgedragen.

Zeker

Definitie volgens LAP 1.2 – januari 2021:

Schriftelijke afspraken:

Vastgesteld moet worden dat de afnemer de intentie heeft en ook in staat is (gelet op beschikbare productie- of verwerkingscapaciteit) om het materiaal te gebruiken voor de voorgenomen toepassing. Dit moet blijken uit en worden vastgelegd in schriftelijke afspraken (contracten, facturen en dergelijke) tussen houder en afnemer.

Zeker

Vragen die eigenaar zich kan stellen inzake of het 'zeker is dat het materiaal gebruikt zal worden':

- is nieuwe locatie bekend waar de mat wordt toegepast?
- is bekend wanneer mat wordt aangelegd?
- zijn hier bindende afspraken over gemaakt en geborgd?
- indien sprake is van tijdelijke opslag heeft betreffende afnemer/partij dan een positieve trackrecord en kan deze aantonen dat dit corebusiness is?

Rechtmatig

2. Het voorgenomen gebruik is rechtmatig.

Definitie volgens LAP 1.2 – januari 2021:

De toetsingsgrond 'rechtmatig gebruik' houdt in de eerste plaats in dat de houder zal moeten aantonen dat het voorgenomen gebruik van een materiaal door hemzelf of een ander in elk geval voldoet aan alle van toepassing zijnde wetgeving en eventuele private (commerciële) productnormen. Daarnaast moet worden vastgesteld dat het gebruik **geen overwegend ongunstig effect heeft op het milieu of de volksgezondheid.**

Rechtmatig

Vragen die eigenaar zich kan stellen inzake of 'het voorgenomen gebruik rechtmatig is':

- voldoet het product nog aan de voorwaarden die aan het hergebruik worden gesteld? Kortom is de mat niet compleet versleten en hergebruik niet meer aan de orde.
- heeft hergebruik geen negatief effect op het milieu en de menselijke gezondheid? Denk daarbij o.a. aan verspreiding microplastics in nieuwe toepassing. => **handreiking Zorgplicht BSNC**
- voldoet voorgenomen gebruik aan alle van toepassing zijnde wetgeving? => **schriftelijke instemming bevoegd gezag**

Voldoende hoogwaardig?

3. Het voorgenomen gebruik is vanuit grondstoffenefficiency voldoende hoogwaardig.

Definitie volgens LAP 1.2 – januari 2021:

De toetsingsgrond ‘voldoende hoogwaardig’ ziet op de beoordeling of de voorgenomen toepassing van het materiaal uit het oogpunt van grondstoffenefficiëntie wenselijk is. De achtergrond hiervan is dat, ook wanneer een bepaald materiaal in beginsel zeker en rechtmatig zou kunnen worden gebruikt, de betrokken toepassing niet altijd optimaal zal zijn vanuit het oogpunt van bescherming van de natuurlijke hulpbronnen. Het voorgenomen gebruik heeft dan wel degelijk ‘over het geheel genomen’ ongunstige effecten voor het milieu of de menselijke gezondheid (zie par. 2.2.10).

Leidt de voorgenomen toepassing van het materiaal tot een ‘laagwaardiger’ benutting terwijl in de praktijk een vanuit grondstoffenefficiëntie gezien betere toepassing beschikbaar is, dan is sprake van verspilling van grondstoffen en is de toepassing niet hoogwaardig. Vanuit het oogpunt van grondstoffenefficiëntie is dan immers sprake van een milieunadeel. In dergelijke gevallen is geen sprake van een bijproduct, (voortgezet) gebruik of einde-afvalstatus, maar van een afvalstof.

Voldoende hoogwaardig?

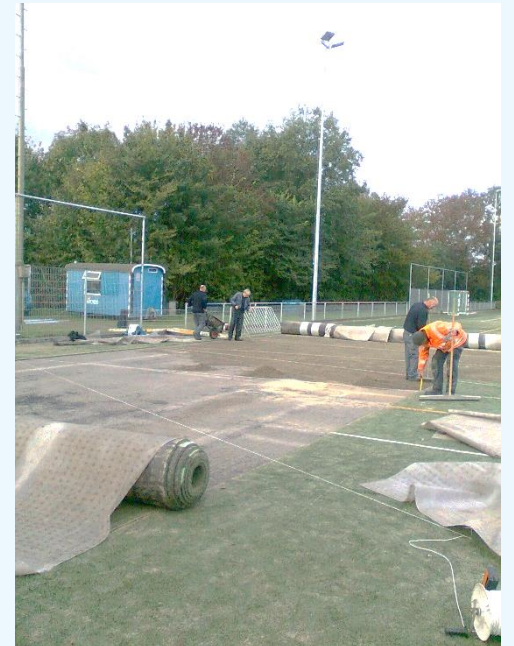
Vragen die eigenaar zich kan stellen inzake of 'het voorgenomen gebruik vanuit grondstoffenefficiency voldoende hoogwaardig is':

- wordt het materiaal voldoende hoogwaardig toegepast of is een betere toepassing beschikbaar?
- beoordeel of de mat nog geschikt is (bij voorkeur enkele jaren) voor de nieuwe toepassing. Is de mat teveel versleten dan ligt recycling voor de hand.

End-Of-Life

- **vergewis je wat gebeurd er met het kunstgras bij einde levensduur**
- **afhankelijk van nieuwe eigenaar kan dit verschillen:**
 - overheidsinstantie: goed geborgd
 - vereniging / particulier / export: hoger risico dat kunstgras wordt gestort en/of verbrand.

Afweging

Risicotabel verspreiding infill en vezels

*onder zorgplichtmaatregelen conform de BSNC zoals (en niet uitsluitend) kantplanken, uitlooproosters, regulier onderhoud enzovoort.

** infill: performance instrooimateriaal (geen zand)

RISICO TABEL VERSPREIDING INFILL EN VEZELS					
		HERGEBRUIK			RECYCLING
		Sportveld met sportkeuring (*) = dezelfde toepassing	Trainingsveld zonder sportkeuring (trapveldje)	Landscaping	
A1	Kunstgrasmat met infill** (jong: < 6 jaar)				
A2	Kunstgrasmat met infill** (oud: > 6 jaar)				
B1	Kunstgrasmat met instrooizand (jong: < 6 jaar)				
B2	Kunstgrasmat met instrooizand (oud: > 6 jaar)				
C1	Kunstgrasmat zonder infill (oud: < 6 jaar)				
C2	Kunstgrasmat zonder infill (oud: > 6 jaar)				

Risico op verspreiding infill en vezels

Gering risico

Gemiddeld risico

Groot risico

Zeer groot risico

Definitieve keuze

- maak een keuze: hergebruik of recycling
- indien 'hergebruik': leg keuze voor aan bevoegd gezag (Milieudienst / Omgevingsdienst)
- leg afweging schriftelijk vast
- neem definitieve keuze op in bestek / werkschrijving

Voorwaarden Voortgezet hergebruik

- zorgplicht blijft onverkort van kracht.
- kwaliteit kunstgrasmat moet nog voldoende zijn. Nog geen kader dus vooralsnog adviseert BSNC alleen matten niet ouder dan circa 6 jaar her te gebruiken.
- instemming bevoegd gezag voor toepassing op nieuwe locatie en bewerking (bv mobiel kloppen) op locatie.

Aanbevelingen BSNC

- opstellen BRL voor mobiel bewerken van kunstgrasmat t.b.v. hergebruik
- ontwikkelen onderzoeksprotocol t.b.v. bepalen geschiktheid gebruikte kunstgrasmat voor voortgezet hergebruik
- ontwikkelen kwantitatieve (LCA)-beoordeling om duurzaamheid van verschillende opties voor kunstgrasmat aan het einde van de levensduur te onderscheiden.

Branchevereniging
Sport en
Cultuurtechniek

Samen werken aan een duurzame wereld !!

Dank voor uw aandacht!

